Budgetårshjul i Københavns Kommune

- En uddybende beskrivelse til lokaludvalg og lokaludvalgssekretariater af processer og beslutningsgange ifm. kommunens budgetlægning

Tidspunkt	Budgetproces	Opmærksomhedspunkter for lokaludvalg/lokaludvalgssekretariater
Slut januar	<u>Økonomiudvalgets budgetseminar</u> • Økonomiudvalget afholder deres første budgetseminar. Her foreligges udvalget nøgletal og den helt overordnede budgetramme for det efterfølgende års budget fastlægges. <u>Hvad bliver behandlet på budgetseminariet?</u> • På budgetseminaret skal Indkaldelsescirkulæret (også kaldet IC) for årets budget godkendes. Indkaldelsescirkulæret er et dokument, der definerer rammerne for det kommende budget. <u>Hvad indeholder Indkaldelsescirkulæret?</u> • I Indkaldelsescirkulæret fastsættes måltallene for effektiviseringsstrategien, som er en årlig proces, der skal indhente effektiviseringer til at sikre finansiering til nye initiativer i budgetforhandlingerne og stigende udgifter til at dække det demografiske pres (stigende befolkningsudvikling). Hvert år udarbejdes et katalog med forslag til nye og bedre måder at udføre forskellige opgaver på. • Økonomiudvalget udmelder med Indkaldelsescirkulæret de seks fagudvalgs budgetrammer til budgetforslaget for den kommende budgetperiode og overslagsårene. Overslagsårene angiver forvaltningernes budgetrammer for en periode på 3 år udover det kommende budgetår. I udgangspunktet rykker rammerne sig ikke meget. Inden for den udmeldte budgetramme skal det enkelte fagudvalg lægge deres budget for det næste år. Fagudvalgene er rammestyret, hvilket betyder, at de selv kan prioritere inden for den udmeldte ramme. Dog skal der tages højde for lovgivning på områ-	<u>Opmærksomhedspunkter ift. Indkaldelsescirkulæret</u> • I Indkaldelsescirkulæret kan følgende bilag være interessante for lokaludvalgene: - Sager henvist til budgetforhandlingerne (herunder fx tidligere sager/budgetnotater eller hensigtserklæringer henvist til årets budgetforhandlinger). - Oversigt over bevillingsudløb (bevillingsudløb = ophør af midlertidig bevilling til en aktivitet, som vil stoppe, hvis der ikke afsættes ny finansiering i den kommende budgetaftale). • Efter Økonomiudvalgets godkendelse af Indkaldelsescirkulæret sender Center for Økonomi en tids- og procesplan for årets høring af budgettet ud til høringsparterne, herunder lokaludvalgene. <u>Sagsforberedende arbejde</u> • Lokaludvalgene og lokaludvalgssekretariaterne kan i denne fase indlede et sagsforberedende arbejde, hvis der er lokale ønsker, der ønskes prioriteret i det kommende års budget. Hvis der er ideer, der først skal modnes eller hvor der er behov for sparring og input til kvalificering, kan man gå i dialog med forvaltningerne. • Lokaludvalgene kan de næste måneder med fordel holde øje med udvalgsdagsordener og -referater samt evt. temadrøftelser på udvalgsmøderne. Det giver et godt overblik over aktuelle prioriteringer og sager samt orienteringer relateret til budgetprocessen.

Tidspunkt	Budgetproces	Opmærksomhedspunkter for lokaludvalg/lokaludvalgssekretariater
	det samt tidligere politiske prioriteringer i Borgerrepræsentationen. • I Indkaldelsescirkulæret fremgår de formelle retningslinjer og tidsplaner for udarbejdelsen af budgettet for den kommende periode. • Foruden effektiviseringsforslag, der kan være besparelser på indkøb og på driften eller mindre omorganiseringer, udarbejder forvaltningerne også investeringsforslag. Investeringsforslag er forslag, der kræver en investering for at gennemføre effektiviseringen. Det kan være i indkøb af ny teknologi, automatisering, større omorganiseringer, energirenoveringer mv. Der udarbejdes dels effektiviserings- og investeringsforslag, som går på tværs af flere eller alle kommunens forvaltninger - typisk på administrationsområdet. Det kan f.eks. være bedre indkøbsaftaler, samling af administrative funktioner og bedre udnyttelse af it. Dels udarbejdes der effektiviserings- og investeringsforslag på de enkelte forvaltningers område.	
Februar-slut april	<u>Fagudvalgenes budgetarbejde</u> • Efter Økonomiudvalgets budgetseminar begynder fagudvalgenes budgetarbejde. Udvalgene drøfter og behandler i denne periode bl.a. fordelingen af budgettet på udvalgenes ressortområder og evt. omprioriteringer, effektiviseringsforslag, opfølgning på investeringsforslag, budgetønsker, fastsættelse af takster og videreførelse af bevillingsudløb. • Udvalgenes egne budgetforslag 1. og 2. behandles i de respektive fagudvalg i hhv. februar/marts og slut april. <u>Budgetseminarer</u> Fagudvalgene afholder budgetseminar i februar/start marts. På seminarerne præsenteres udvalgene for investeringsforslag, effektiviseringsforslag, bevillingsudløb samt færdige budgetnotater. I nogle fagudvalg indgår der i budgetseminaret også input og budgetforslag fra den pågældende fagforvaltning til fagudvalget.	<u>Dialogfase med medlemmer af Borgerrepræsentationen</u> • I perioden fra februar til slut april er fagudvalgene særligt fokuserede på arbejdet med budgetforslag og det er derfor en vigtig periode for lokaludvalg, hvis man ønsker at gøre opmærksom på og prøve at få budgetønsker på udvalgenes budgetønsker. Lokaludvalgene kan f.eks. gå i dialog med Borgerrepræsentationens medlemmer i de relevante fagudvalg, da det er via politikerne, at budgetnotater bestilles til udarbejdelse i forvaltningerne. Desto tidligere budgetnotater bestilles, jo mere gennemarbejdet har de mulighed for at blive til forhandlingerne. • Jo tidligere et lokaludvalg gør opmærksom på bydelens behov/budgetønsker, jo større chance er der for at udvalgene har mulighed for at få dem med på fagudvalgenes lister, hvis de ønsker at bære ønskerne videre til budgetforhandlingerne. Budgetønskerne kan med fordel knyttes op på indsatsområder i bydelsplanerne og københavnerinddragelse i øvrigt. <u>Hold øje med effektiviseringsforslagene og bevillingsudløb</u> • Lokaludvalgene kan orientere sig i effektiviseringsforslagene i forhold til, om aktiviteter i nærområdet eventuelt foreslås nedskåret

Tidspunkt	Budgetproces	Opmærksomhedspunkter for lokaludvalg/lokaludvalgssekretariater
		eller afskaffet i strid med lokale ønsker. Derudover kan der være bevillingsudløb på lokale indsatser.
Maj	<u>Fagudvalgenes frist for budgetbidrag</u> • Fagudvalgenes frist for budgetbidrag er primo maj, hvor interne omprioriteringer, effektiviseringsforslag, opfølgning på investeringscase, videreførelse af bevillingsudløb mv. fremsendes til Økonomiforvaltningen.	
Juni	<u>Økonomiudvalgets behandling af fagudvalgenes bidrag til budget</u> • Økonomiudvalget drøfter fagudvalgenes budgetbidrag og fastsætter rammerne for Økonomiforvaltningens videre arbejde med udkastet til det samlede budgetforslag. <u>Økonomiaftale for alle landets kommuner</u> • Økonomiaftalen mellem Kommunernes Landsforening og regeringen forhandles årligt og indgås som regel primo juni. Aftalen indeholder rammer for service- og anlægsudgifter (fx driftsudgifter på væsentlige kommunale sektorområder som skoleområdet, ældreområdet, dagpasningsområdet mv.), målsætninger for kommunernes skatteudskrivning og yderligere finansiering. Aftalen indgås på vegne af alle kommuner og rammerne er gældende for alle. I august måned i forbindelse med Augustindstillingen (se under punktet anden høringsproces) samles der op på økonomiaftalen og dens betydning for Københavns Kommune, og der foretages eventuelle korrektioner til budgettet ift. økonomiaftalen.	<u>Første høringsproces</u> • Der er godkendt en ny proces for høring af budgetforslaget, som har til formål at inddrage høringsparterne tidligere i processen end før, så Borgerrepræsentationen modtager høringssvarene mhp. at de tidligt kan indgå i partiernes interne drøftelser af ønsker til budgettet. Første gang lokaludvalgene og de andre høringsparter - Ældrerådet, Handicaprådet, Udsatterådet, Dialogforum, Frivilligrådet og Ungerådet – bliver hørt, er primo juni efter udsendelsen af Juniindstillingen til Økonomiudvalget. • Høringsprocessen i juni kaldes "Juniindstillingen" og er en redegørelse for fagudvalgenes budgetbidrag. Indstillingen, der fremsendes til Økonomiudvalget, indeholder følgende relevante bilag: - Udvalgenes effektiviseringsforslag. - Oversigt over bevillingsudløb. - Oversigt over sager henvist til budgettet. • Med høringen sendes link til indstillingen samt link til oversigt over udvalgenes bevillingsudløb, udvalgenes effektiviseringsforslag og sager henvist til budgetforhandlingerne, som høringsparterne kan forholde sig til. • Lokaludvalgenes frist for indsendelse af høringssvar er slut juni. <u>Hvad skal fremsendes ved høringen i juni?</u> • Her kan lokaludvalgene fremsende bemærkninger til budgetforslaget samt budgetønsker. Høringssvar sendes til Økonomiforvaltningen, der samler høringssvarene og budgetønskerne, og sender ud til BR-medlemmerne.

Tidspunkt	Budgetproces	Opmærksomhedspunkter for lokaludvalg/lokaludvalgssekretariater
		• Det er en fordel, hvis budgetønskerne er beskrevet kort og målrettet og indeholder estimerede udgifter til drift og/eller anlæg. Hvis én eller flere politikerne vælger at gå videre med ønsket, kan de bestille et budgetnotat fra forvaltningerne. • Skab gerne et overblik først i notatet over ønsker og økonomi, hvis der sendes flere ønsker samtidig. Henvisninger til evt. københavnerinddragelse, der underbygger ønskerne, kan være en fordel.
Juli-august	<u>Udarbejdelse af det samlede budgetforslag</u> • Økonomiforvaltningen udarbejder det samlede budgetforslag for det næste år på baggrund af økonomiaftalen mellem Kommunernes Landsforening og regeringen, fagudvalgenes budgetbidrag og drøftelserne i Økonomiudvalget. <u>Fagudvalgenes anden budget gennemgang</u> • Fagudvalgene afholder enten 2. budgetseminar, budgetgennemgang eller budgetmøde forud for budgetforhandlingerne, hvor færdige budgetnotater og bevillingsudløb præsenteres.	<u>Holde øje med fagudvalgenes seminarer eller udvalgsmøder</u> • Lokaludvalgene kan i denne periode holde øje med og orientere sig i fagudvalgenes mødedagsordener, hvor budgettet bliver gennemgået forud for forhandlingerne.
August / start september	<u>Økonomiudvalgets andet budgetseminar</u> • Økonomiudvalget afholder deres andet budgetseminar. Her forelægges udvalget nøgletal og den helt overordnede budgetramme for budgettet fastlægges. • Når budgetforslaget er udsendt til Økonomiudvalget, sendes budgetforslaget også i høring hos de relevante høringsparter. <u>Førstebehandling af budgetaftalen</u> • Budgetaftalen 1. behandles i Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen ultimo august/primo september. På mødet i Borgerrepræsentationen holder partierne deres budgettaler. • Når Borgerrepræsentationen har førstebehandlet budgettet for det kommende år, forhandler de politiske partier om budgettet. Effektiviseringsforslag, høringssvar, politiske ønsker og forvaltningernes ´need to´ ønsker indgår i forhandlingerne. ´Need to´ dækker fx over: Risikosager (uforudsete sager, der medfører større merudgifter i budgetåret og frem); Kapacitet (etablering af den nødvendige kapacitet f.eks. daginstitutioner, plejeboliger mv.); Renovering (fast-	<u>Anden høringsproces</u> • Høringsprocessen i august/september kaldes "Augustindstillingen" og er Københavns Kommunes samlede budgetforslag. Indstillingen, der sendes til økonomiudvalget, indeholder følgende relevante bilag: - Budgetforslaget. - Udvalgenes effektiviseringsforslag - Oversigt over bevillingsudløb - Oversigt over sager henvist til budgettet. • Efter udsendelse af budgettet til Økonomiudvalget medio august, fremsender Økonomiforvaltningen budgettet til lokaludvalgene og de øvrige høringsparter til anden høringsrunde. • Lokaludvalgenes frist for yderligere høringssvar er start september. • Økonomiforvaltningen uploader høringssvar samt ´need to´ budgetnotater på budgetnotathjemmesiden slut august. Yderligere

Tidspunkt	Budgetproces	Opmærksomhedspunkter for lokaludvalg/lokaludvalgssekretariater
	holde værdien af kommunens bygninger, veje mv., samt undgå yderligere nedslidning); Rettidig omhu (områder, hvor udgifter stiger, hvis finansieringen udskydes eller der er mulighed for opnå væsentlig ekstern medfinansiering, hvis kommunen afsætter finansiering)	høringssvar uploades på budgetnotathjemmesiden start september. <u>Hvad skal fremsendes ved høringen i august?</u> • Her kan lokaludvalgene igen fremsende bemærkninger til budgetforslaget samt budgetønsker. Høringssvar sendes til Økonomiforvaltningen, der samler høringssvarene og budgetønskerne, og sender ud til BR-medlemmerne. • Hvis der med budgetforslaget er større ændringer i forhold til juniindstillingen, vil lokaludvalgene kunne forholde sig til dem og fremsende nyt eller opdateret høringssvar. • Det er en fordel, hvis budgetønskerne er beskrevet kort og målrettet og indeholder estimerede udgifter til drift og/eller anlæg. Hvis én eller flere politikerne vælger at gå videre med ønsket, kan de bestille et budgetnotat fra forvaltningerne. • Skab gerne et overblik først i notatet over ønsker og økonomi, hvis der sendes flere ønsker samtidig. Henvisninger til evt. københavnerinddragelse, der underbygger ønskerne, kan være en fordel.
Oktober	<u>Budgetaftalen vedtages af Borgerrepræsentationen</u> • Budgetaftalen 2. behandles og vedtages endeligt på et møde i Borgerrepræsentationen.	
November	<u>Udmøntning af budgettet</u> • Forvaltningerne har forventeligt et overordnet overblik over, hvordan budgetaftalen skal udmøntes i de enkelte forvaltninger.	<u>Mere viden om budgettet</u> • Lokaludvalgssekretariaterne har adgang til alle budgetnotater på budgethjemmesiden og kan dele dem med deres lokaludvalg i det omfang man ønsker en nærmere beskrivelse af de sager, der har opnået budgetmidler. <u>Møder med forvaltningerne</u> • Lokaludvalgssekretariaterne indkalder til møde med de enkelte forvaltninger for at sikre den helt tidlige videndeling og evt. samarbejde om kommende strategier, indsatsområder og udmøntningsplaner efter behov jf. samarbejdsaftalerne med forvaltningerne.

Tidspunkt	Budgetproces	Opmærksomhedspunkter for lokaludvalg/lokaludvalgssekretariater
		Få tilsendt specifikke lokale budgetplaner • I Økonomiforvaltningen kan man få tilsendt specifikke lokale budgetplaner. Dvs. budgetvedtagelser som har betydning for de enkelte bydele.

Om Overførselssagen

Januar	Overførselssagen • Overførselssagen er en forhandling om, hvad kommunens mindreforbrug og forskellige merindtægter, som f.eks. salg af ejendomme, i det forgange år skal anvendes til. Forhandlingerne foregår mellem de partier, som stod bag budgetaftalen for det forgange år og foregår over en lille uges tid i marts måned.	Budgetønsker til overførselssagen • I månederne op til forhandlingerne om overførselssagen bestiller Borgerrepræsentationens medlemmer budgetønsker til de politiske forhandlinger. • Budgetnotater som er henvist til overførselssagen fra tidligere budgetter, indgår ligeledes i processen. • Jo tidligere et lokaludvalg gør opmærksom på bydelens behov/budgetønsker, jo større chance er der for, at der kan opnås politisk opbakning til at bære et ønske videre til forhandlingerne om overførselssagen. • I overførselssagen gives der kun 1-årige bevillinger. Reelt drejer det sig om en bevillingsperiode på ca. 7 måneder, idet bevillingerne først kan udmøntes fra omkring maj måned. Hvordan skal budgetønsker fremsendes og til hvem • Lokaludvalg kan med fordel sende lokale budgetønsker til overførselssagen allerede midt januar. Budgetønskerne kan sendes til via medlemssekretærene for medlemmerne af de politiske partier på rådhuset, eller direkte til medlemmerne af de politiske partier. Sæt dog altid medlemssekretærerne på cc, så de kan hjælpe politikerne med at samle op på de budgetønsker, der kommer ind. • Det er en fordel, hvis ønskerne er beskrevet kort og målrettet og indeholder estimerede udgifter til drift og/eller anlæg. Hvis én eller flere politikerne vælger at gå videre med ønsket, kan de bestille et budgetnotat fra forvaltningerne.

		• Skab gerne et overblik først i notatet over ønsker og økonomi, hvis der sendes flere ønsker samtidig. Henvisninger til evt. københavnerinddragelse, der underbygger ønskerne, kan være en fordel.
Marts	<u>Overførselssagen pågår</u> • Overførselssagen forhandles mellem partierne der stod bag budgetaftalen.	<u>Økonomiudvalgets møde ugen inden overførselssagen</u> • På dagsordenen til Økonomiudvalgets møde ugen inden de politiske forhandlinger fremgår finansieringsnotatet til overførselssagen. Her i kan man se det beløb, der kan forhandles om i forbindelse med overførselssagen. Det bemærkes, at en del af beløbet almindeligvis går til håndtering af forvaltningernes 'need to' budgetønsker, samt at der er begrænsninger i forhold til igangsættelse af initiativer i det indeværende år, da det forudsætter at kommunen har ledige service- eller anlægsmåltal. • Lokaludvalgene kan med fordel fokusere på mindre budgetønsker, der er mulige inden for det begrænsede beløb, der er til rådighed i overførselssagen. • Oversigter over lokaludvalgsønsker, som er fremsendt til Økonomiforvaltningen, vil tilsvarende fremgå på dagsordenen til Økonomiudvalgsmødet inden de politiske forhandlinger. Hermed har politikerne mulighed for at danne et samlet overblik over lokaludvalgsønskerne. Det bemærkes, at muligheden for, at et budgetønske evt. løftes til forhandlingerne, beror på, at medlemmer af Borgerrepræsentationen i månederne op til forhandlingerne er blevet præsenteret for og har valgt at bestille et budgetnotat om de pågældende budgetønsker.